

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การคืนค่าแสดมปียาสูบของกรมสรรพสามิต

กรมสรรพสามิต ได้มีหนังสือ ที่ กค ๐๖๐๗/๙๙๗๒ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๔๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอรื้อปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการคืนค่าแสดมปียาสูบ สรุปลความได้ว่า

๑. บริษัท บริติชอเมริกัน โทแบคโค (ประเทศไทย) จำกัด ได้นำเข้าสินค้าบุหรืจากประเทศสิงคโปร์ โดยได้ชำระอากรตามประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก. ๑๖/๒๕๔๒ (อต.๑๖) ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ ในอัตราร้อยละ ๒๒.๕ แต่ต่อมาได้มีประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก. ๒/๒๕๔๔ (อต.๑๘) ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ลดอัตราอากรสินค้ดังกล่าวเหลือร้อยละ ๑๐ โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป เป็นเหตุให้ค่าแสดมปียาสูบที่บริษัทฯชำระไว้แล้วมีจำนวนเกินจากที่ต้องชำระ เนื่องจากค่าแสดมปียาสูบมีฐานการคำนวณจากอากรขาเข้า บริษัทฯจึงขอคืนค่าแสดมปียาสูบที่ได้ชำระไว้เกินดังกล่าว

๒. บริษัท เจ ที อินเตอร์เนชั่นแนล (ไทยแลนด์) จำกัด ได้นำเข้าบุหรืจากต่างประเทศ โดยได้ขอคืนค่าแสดมปียาสูบที่บริษัทฯได้ชำระไว้แล้วเกินจากที่ต้องชำระ เนื่องจากกรมศุลกากรได้คำนวณค่าแสดมปียาสูบที่บริษัทฯนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยถือราคา ซี.ไอ.เอฟ. บวกด้วยอากรขาเข้า และค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งต่อมากรมศุลกากรโดยคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้เปลี่ยนแปลงราคา ซี.ไอ.เอฟ. ดังกล่าว เป็นเหตุให้ค่าแสดมปียาสูบที่บริษัทฯชำระไว้แล้วมีจำนวนเกินจากที่ต้องชำระ เนื่องจากค่าแสดมปียาสูบมีฐานการคำนวณราคาจากราคา ซี.ไอ.เอฟ.

ตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ ไม่มีบทบัญญัติในเรื่องการขอคืนค่าแสดมปียาสูบสำหรับกรณีดังกล่าวไว้ ดังนั้น กรมสรรพสามิตจึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายดังนี้

๑. ในการคืนค่าแสดมปียาสูบให้แก่บริษัท บริติชอเมริกัน โทแบคโค (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท เจ ที อินเตอร์เนชั่นแนล (ไทยแลนด์) จำกัด กรมสรรพสามิตจะนำหลักกฎหมายทั่วไป คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ ๔ ว่าด้วยลาภมิควรได้ มาพิจารณาเพื่อคืนค่าแสดมปียาสูบในกรณีดังกล่าวได้หรือไม่

๒. หากสามารถคืนได้ตามหลักกฎหมายว่าด้วยลาภมิควรได้แล้ว ในการขอคืนค่าแสดมปียาสูบนั้นจะต้องดำเนินการอย่างไร เช่น จะต้องฟ้องบังคับภายในอายุความตามมาตรา ๔๑๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือเพียงแต่จะขอคืนภายในอายุความตามมาตราดังกล่าวโดยไม่ต้องฟ้องบังคับก็สามารถคืนค่าแสดมปียาสูบนั้นได้

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมสรรพสามิต โดยได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง(กรมสรรพสามิต)แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ในระหว่างการพิจารณาให้ความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง กรมสรรพสามิตได้หารือกระทรวงการคลังถึงหลักเกณฑ์และวิธีการคืนเงินค่าแสดมปียาสูบในส่วนที่บริษัทบริติชอเมริกัน โทแบคโค (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัท เจ ที อินเตอร์เนชั่นแนล (ไทยแลนด์) จำกัด ชำระไว้เกินแล้ว กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง มีความเห็นว่า หากเงินค่าแสดมปียาสูบที่กรมสรรพสามิตได้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินดังกล่าว เป็นเงินอันไม่พึงต้องชำระให้แก่รัฐตามมาตรา ๔ วรรคสอง (๓)^๑ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ กรมสรรพสามิตก็สามารถขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเพื่อถอนคืนเงินรายรับนั้นโดยวิธีการหักรายรับจ่ายขาดได้ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการหักรายรับจ่ายขาดและการถอนคืนเงินรายรับ พ.ศ. ๒๔๔๕ กรมสรรพสามิตจึงได้มีหนังสือ ที่ ก.ค. ๐๖๐๗/๑๖๖๒๐ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๘ ถึงกระทรวงการคลังเพื่อขอถอนคืนเงินรายรับดังกล่าวโดยวิธีการหักรายรับจ่ายขาด ซึ่งกระทรวงการคลังได้มีคำสั่งเห็นชอบตามที่กรมสรรพสามิตเสนอแล้ว

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองจึงเห็นว่า เมื่อกรมสรรพสามิตได้ดำเนินการคืนเงินค่าแสดมปียาสูบส่วนที่ผู้นำเข้าชำระเกินให้แก่ผู้นำเข้าตามหลักเกณฑ์และวิธีการของกระทรวงการคลังแล้ว กรณีจึงไม่มีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องพิจารณาอีกต่อไป

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๔๘

มาตรา ๔

ฯลฯ

ฯลฯ

รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดข้อบังคับอนุญาตให้หัวหน้าส่วนราชการใด ๆ หักรายจ่ายจากเงินที่ต้องส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ หรือส่งคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอได้ ในกรณีดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) รายจ่ายที่ต้องจ่ายคืนให้แก่บุคคลใด ๆ เพราะเป็นเงินอันไม่พึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล